

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZASOK.

Pápai János zirci apátsági főerdőmérnök július hó 24-én szívészélhűdés következtében 42 éves korában váratlanul elhunyt.

A megboldogult 1925. május 25.-től 1926. február 25.-ig a veszprémi püspökség monostorapáti erdőgondnokságában, 1926. február 26.-tól 1928. július 31.-ig mint magánmérnök, 1928. augusztus 1.-től 1931. július 31.-ig az államrendészetnél működött.

1931. augusztus 1.-én lépett az apátság szolgálatába, amelynek hat éven át képzett, ügyes szakembere és ritka becsületeségű, kötelességtudó, hűséges tisztje volt. E rövid idő alatt is mintaszerű, példás családi és társadalmi életével közbecsülést, meggyerő, szeretetreméltó egyéniségével sok-sok jóbarátot, mindenki iránt tanúsított előzékenységével és szolgálatkészségével pedig hálás tisztelőt szerzett magának.

Jámbor István okl. erdőmérnök, a hercegprímási uradalom börszönyirtási erdőgondnokságának vezetője, július 22-én hosszas szenvedés után elhunyt.

Nyugodjanak békében!

SZEMÉLYI HIREK.

A földművelésügyi minisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök *bárá Waldbott Kelemen* felsőházi tagot az Országos Erdőgazdasági Tanács elnökévé 1939. évi december hó 31-ig terjedő hatállyal kinevezte.

*
A Kormányzó Úr Őfőméltósága a földművelésügyi minisztérium vezetésével megbízott magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére *vitéz Onczay László* uradalmi főerdőtanácsosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

*
A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Mérey Andor* és *Somogyi Zoltán* királyi közalapítványi erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott királyi közalapítványi főerdőmérnököket királyi közalapítványi erdőtanácsosokká a VII. fizetési osztályba kinevezte.

*
A m. kir. földművelésügyi minisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök *Lippóczy Béla* m. kir. főerdőtanácsost Miskolcra Budapestre a m. kir. erdőfelügyelőséghez, *Maróthy*

Emil m. kir. főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. erdőtanácsost Miskoleról Győrbe az erdőigazgatósághoz és végül *vitéz Simonkay Gyula* m. kir. erdőtanácsost Miskoleról Gödöllőre a m. kir. állami és koronauradalmi erdőigazgatósághoz áthelyezte.

A SOPRONI NYÁRI EGYETEM.

Ünnepélyes keretek között nyilott meg augusztus hó 1-én a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem legújabb intézménye, amelynek otthonául a tetsvér-főiskolák példája szerint a Műegyetem is egy kellemes vidéki várost választott. Kétségtelen, hogy a nagyszerű fekvésű Sopronnál alkalmasabb helyet nem is találhatott volna.

Régi igazság, hogy minden kezdet nehéz. És különösen nehéz volt olyan programot adni a Soproni Nyári Egyetem keretein belül, amelynek a minden oldalról megnyilvánuló és az igények egész sorát támasztó kívánalmakkal szemben kellett helytállnia. Ezért úgy érezzük, hogy a kritikában a rideg szigorúság helyett a megérteni és segíteni akarás a helyesebb álláspont.

Ezenfelül előre kell bocsátanunk, hogy a próbálkozást első sorban a magunk erdészeti szemszögéből kívánjuk vizsgálni.

Lapunk legutóbbi számának mellékletként közreadtuk a Nyári Egyetem tanulmányrendjét és már akkor bizonyos aggályaink merültek fel olyan értelemben, hogy gyakorlati kartársaink körében a felhívás nem fog nagyobb visszhangra találni.

Ennek két oka is van. Az egyik általános érvényű és arra vonatkozik, hogy a tanulmányrend az erdőgazdaságot érintő kérdéseknek csak korlátozott teret engedhetett.

Ez azonban nem is történhetett másként. Mert hiszen az idejű program a Műegyetem valamennyi karának bemutatkozását képviselte és — amint ezt a megnyitó alkalmával hallhattuk, — a műszaki és gazdaságtudományi felsőoktatás új rendszerének célkitűzéseiről és életrealitásáról volt hivatva — az egyetem falain túl — bizonyosságot szolgáltatni.

Ezenfelül a szorosán vett szakelőadásokon kívül olyan általános érdeklődésre számot tartható kérdéseket is fel kellett vennie a tanulmányrendbe, amelyek a közönség szélesebb rétegeinek kulturális szükségleteivel állanak összhangban.

Ebből viszont önként következik, hogy a Nyári Egyetem nem számíthatott az élénkebb erdész érdeklődésre. Hiszen az erős gazdasági elfoglaltságban álló magyar erdőtisztikar tagjai csak a nyári pihenésükből áldozhatják fel a szükséges időt a továbbképzésre és kevés kartársunknak az anyagi helyzete engedi meg, hogy egy ilyen tanfolyamon saját költségén vegyen részt.

Ahhoz pedig, hogy hivatalos megbízást kapjon a 2. heti soproni tartózkodáshoz, mégis csak olyan program szükséges, amely a *szakismeretek jelentős bővítésének lehetőségét* tartalmazza.

Nem indokolt tehát az a szemrehányás, hogy az erdészirtadalom „megtagadta” az ősi főiskolát, mert kevés képviselőjét küldte el a Nyári Egyetemre, szemben a bányász—kohász testvérszakkal, amelyik sok jelntkezővel igazolta a ragaszkodását.

A hazai bánya- és kohóvállalatoknak, már a nagyobb műszaki részre való tekintettel is, több érdekük fűződött tisztviselőik kiküldéséhez, mint az erdőbirtokosoknak. Ezenfelül azonban egy másik, — bármennyire jelentéktelennek látszó — technikai hiba is közrejátszott abban, még pedig nem csekély mértékben, hogy az erdőmérnökök nem jöhettek fel nagyobb számban az előadásokra.

A bánya- és kohómérnöki osztály előadásait t. i. három egymásután következő napra sorozta be a rendezőség, az erdőmérnöki osztály részéről bejelentett 5 előadást azonban az augusztus 6.ától 17.-éig terjedő 11 napos időszakra osztotta szét.

Semmi okunk sincs arra, hogy ebben szándékosságot lássunk! Valószínűbbnek tartjuk, hogy ez a részletkérdés csak elkerülte az erdészeti osztály figyelmét. De már a multból is emlékszünk néhány esetre, amikor nem egy fontos erdészérdek került hátrányos helyzetbe pusztán bizonyos passzivitás miatt.

Eppen azért szeretnők hinni, hogy nem megy feledésbe a tanulság és a jövőben minden „csekélység”-nek a súlya és jelentősége megméretik. A magyar erdőgazdaság messzebbnéző céljainak az érdekében!

Nem mulaszthatjuk el, hogy rá ne mutassunk a Nyári Egyetemmel kapcsolatosan egy másik problémára is.

És ez az erdészeti továbbképzés kérdése.

A Nyári Egyetem tervezete szerint ugyanis a következő években már csak egy-egy kar, esetleg csak egy-egy osztály lesz a házigazda és így a soproni karra, illetőleg erdőmérnöki osztályra csak minden ötödik, esetleg tizedik évben kerül a sor.

Bizonyosra vesszük, hogy a túlnyomórészt erdészeti előadásokat felölelő program, a nehéz gazdasági viszonyok dacára, sok erdőmérnököt hoz majd Sopronba. Mert hiszen *elsősorban a birtokosoknak érdeke*, hogy a gazdaságukat kezelő tiszték a korral haladhasanak és főiskolai tanulmányaik bevégezése után is részeseivé válhasanak a tudományos kutatás újabb eredményeinek.

De éppen ezért tartjuk *elégtelennek* az 5, esetleg 10 évenként nyújtandó alkalmakat!

Különösen ma, amikor minden ország óriási erőfeszítéseket tesz termelésének okszerűbbé tételére és ennek eredményeképpen

például minden német erdészeti főiskola minden évben megrendezi a maga „Hochschulwoche“-ját, amelyre az állam és a magánbirtokosok hivatalból küldik ki tisztjeiket.

Meg kell mondanunk, hogy az erdészeti továbbképzés mielőbbi megindítása, függetlenül a Nyári Egyetem általános érvényű, szélesebb látóhatárt nyújtó munkájától, halaszthatatlannul sürgős feladatává vált a magyar erdőgazdaság összes illetékes állami és érdekképviseleti szerveinek!

Addig is azonban őszinte köszönettel tartozunk a Nyári Egyetem vezérkarának azért a minden tekintetben önzetlen és buzgó fáradozásáért, amellyel nem könnyű feladata megoldására törekedett.

A közel 500 főnyi hallgatóság különösen a tanfolyam igazgatóját, dr. Romwalter Alfréd egyet. rk. tanárt zárta szívébe, aki páratlan előzékenységgel állott mindenkinek a rendelkezésére és croszlánrésze van abban, hogy a Soproni Nyári Egyetem bizalommal tekinthet a jövőbe.

Annál is inkább, mert Romwalter professzor a tanfolyam legszorgalmasabb hallgatója is volt és lelkiismeretesen számbavett mindent, ami az esetleges hiányok kiküszöböléséhez és a teljes harmónia eléréséhez szükséges.

Az erdőmérnöki osztály részéről Roth Gyula, Fekete Zoltán, Sébor János és vitéz dr. Bokor Rezső vállaltak előadást.

Roth Gyula a szik- és homoktalajok erdőművelésének, illetőleg a vad- és halgazdaságnak a korszerű kérdéseit foglalta össze klasszikus tömörséggel előadásaiiban, rávilágítván olyan szempontokra és adatokra, amelyek még a szakközönséget is meglepték.

Fekete Zoltán a fatermelési táblák céljáról, készítéséről beszélt; témáját különösen a hazai akácfatermelési táblákra vonatkozó munkálatok és adatok ismertetése tette érdekessé.

Különös öröm volt számunkra Sébor János magas színvonalú és mégis minden részletében világos, könnyen megfogható előadása a vektoriális kiegyenlítésről, amely szűkebb szakmánkon kívül nagyszámú kataszteri és háromszögelő mérnököt hozott össze.

Vitéz dr. Bokor Rezső egy igen időszerű kérdéssel foglalkozott: az épületfa gombásodását és az ellene való védekezést tárgyalta. A számos grafikonnal és az oktatás egyéb segédeszközeivel kísért előadást mindvégig feszült figyelemmel hallgattuk az építész-mérnökökkel együtt, mert hiszen egy igen gyakori és kellemetlen ellenség leküzdéséről volt szó.

A szakelőadásokon átlagosan 50 főnyi hallgatóság volt jelen. A délelőttökre tartogatott általános érdeklődést keltő témák természetesen jóval nagyobb közönséget vonzottak.

Gróf *Teleki Pál* dr. („Az európai nagyhatalmak világpolitikai helyzete“), *Deseő Dezső* dr. („A magasabbrendű szervezetek megfiatalítása“) és *Szabó Zoltán* dr. („Az örökléstudomány mai kérdései“) előadásain mindig zsúfolt volt a terem.

A közbeeső szünnapok kellemességeiről Sopron város idegenforgalmi hivatala gondoskodott, amelynek szeretetreméltó és ügybuzgó igazgatója, *Pötschacher* Rezső változatos kirándulásokkal és egyéb szórakozásokkal kedveskedett a hallgatóságnak.

Mindent összevéve: örülünk a Nyári Egyetemnek, mert megismerést hozott, *utat mutatott* és őszinte szívvel további sikert kívánunk neki.

M.

A PÉCSI PÉLDA.

Erdekes levelet hozott az Egyesületnek mult hónap elején a posta.

Indokoltnak látjuk, hogy szövegét teljes egészében ideiktassuk:

„308/1937. szám.

FELHÍVÁS!

A pécsi m. kir. erdőfelügyelőség az *időszerű erdőgazdasági kérdések megvitatása, az erdőgazdasági teendők egységesítése és az erdőgazdaságok vezetőinek továbbképzése céljából* évente tavasszal és ősszel egy-egy erdőgazdasági értekezlet tartását tervezi, melyre Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város erdőbirtokosait és az erdőgazdaságok vezetőit ezennel tisztelettel meghívja.

Miután ezek az értekezletek, amint az a kitézött célból látható, tulajdonképen az *erdőbirtokosok érdekeit szolgálják*, az erdőfelügyelőség felkéri az erdőbirtokosokat, hogy erdőgazdaságaik vezetőinek nyújtsanak módot ahhoz, hogy ezeken az értekezleteken hivatalból résztvehessenek.

A megtartandó értekezlet helyét és pontos idejét az erdőfelügyelőség mindenkor kellő időben közölni fogja.

Pécs, 1937. évi augusztus hó 1-én.

vitéz Vitézy László s. k., m. kir. főerdőtanácsos.“

Már a Dunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület közgyűléséről írt beszámolóinkban megemlékeztünk a szándékról, amely íme hamarosan testet öltött.

Őszinte elismeréssel köszöntöttük a gondolatot és kétszerezen örülünk valóraváltásának: az első bátor lépésnek, amely gyakorlati kartársaink ismeretkörének bővítésére törekszik.

Szeretnők hinni, hogy a jó példa mindenütt buzgó követőkre talál és a legnagyobb készséggel állunk rendelkezésére az

állami erdészet illetékes fórumainak, valamint a magánerdőgazdaságoknak egyaránt a továbbképzés kérdésének gyakorlati megvalósításában.

Mert ha sikerül is tető alá hoznunk a külföldi példák szerint a Műegyetem erdőmérnöki osztályának bevonásával a nyári továbbképző tanfolyamok megszervezését, kétségtelen, hogy az általános érvényű elméleti oktatás mellett fel nem becsülhető jelentősége marad azoknak a gyakorlati tapasztalatoknak, amelyeket egy-egy vidék szűkebbkörű erdésztársadalma éppen a pécsi mintára megszervezett értekezleteken és tanulmányutakon nyerhet.

Ebben a meggyőződésben kívánunk őszinte szívből teljes sikert a pécsi m. kir. erdőfelügyelőségnek és a zászlója alá sorakozó kartársainknak.

M.

A fotocella a vadgazdaság szolgálatában. A Berlin melletti híres Schorfheide-nek egyik vadaskertjében érdekes kísérlet történt a kerítésen alkalmazott átjárók biztosítására.

Az általánosan használt, többé-kevésbé automatikus ajtók helyett az egyik oldalon egy villanykörtét, a másik oldalon pedig egy fotocellát alkalmaztak.

Ha a kerítésen áthatolni szándékozó vad a villanylámpa vezetékét érintve a fényforrást kioltja, a fotocellával kapcsolatba hozott hang- és fényszórók működésbe lépnek.

A tapasztalat szerint a hirtelen kiváltódó hang és fény a vadat mindig visszaűzi.

Vízben oldható fa. A német vegyipar ma már olyan cellulézét tud előállítani fenyőfából, amely vízben oldható. Ezáltal ez a cellulóze olyan célokra is felhasználható, amelyekhez eddig kizárólag külföldről kellett beszerezni a szükséges anyagokat (gumiarabikum, agar-agar, szentjánoskenyérmagliszt, stb.).

Az új német anyagnak *Tylose* a neve és tisztaság, fény-, hő- és hideg-állékonyság, valamint tartósság tekintetében állítólag a fent említett külföldi gyártmányokat is felülmulja.

Elsősorban emulziók előállítására használják, de készül belőle nemhabzó fogkrém is. A textiliparban *cellulóze-aether* név alatt mint fedőanyagot használják, különösen a műselyem gyártásánál, de számos egyéb iparág is kiváló eredménnyel alkalmazhatja.

Ha oldott állapotban síma felületet vonnak be vele, rugalmas enyvréteget alkot, amelynek tartóssága 8-szorta nagyobb, mint a papiré, gyűrhető, anélkül, hogy szakadna, vagy morzsolódna.